

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 153. — ŠTEV. 153.

NEW YORK, SATURDAY, JUNE 30, 1923. — SOBOTA, 30. JUNIJA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

IZ TEMNE SREDNJEVEŠKE ALABAME

Obsodba na ječo v Alabami pomenja smrt za enega med osemdesetimi. — Beda kaznjencev v privatnih premogovnikih. — Vsako leto umre po sedemdeset kaznjencev. — Obsodba v Alabami pomenja smrt v premogovniku. — Za ponesrečenega jetnika je takoj drugi na razpolago.

Birmingham, Ala., 28. junija. — Vsako leto izgubi življenje eden med osemdesetimi kaznjenci, ki so poslani iz kaznilnice na delo v privatne premogovnike v Alabami.

Vsaj za enega, telesno sposobnega moža med osemdesetimi, ki so obsodeni na ječo v Alabami, pomenja sloboda sodnika toliko kot: — Obsojen vas na smrt v premogovnikih.

Na tisoče prostih mož dela iz prostje volje v premogovnikih Alabame. Kopanje premoga ni najbolj nevarno delo v državi. Številke, katere je sestavil državni zavarovalni departament, kažejo, da je dosti drugih del, ki so bolj nevarna. To pa nikakor ne pripoveduje resnične povesti o nevarnostih, ki prete premogarju-kaznjencu.

Če smatramo rove, ki imajo zaposlene kaznjence ter rove, ki imajo zaposlene prosto delo, kot ločeni industriji, nam kažejo statistike, da je obratovanje premogovnikov s pomočjo kaznjencev najbolj nevarna industrija v Alabami in mogoče najbolj nevarna v celih Združenih državah.

Od približno 1360 telesno sposobnih kaznjencev, ki so bili dani v najem privatnim premogovnikom vsako leto, je bilo leta 1917 ubitih sedem in dvajset kaznjencev; leta 1918 trinajst; leta 1919 trinajst; leta 1920 dvanaest in leta 1921 dvajset. — torej šest in osemdeset ubitih v petih letih ali sedemdeset na leto. Te številke so vsebovane v sporočilih glavnega rudarskega inšpektorja.

Delo vsakega posameznega kaznjence v rovih prinese državni zakladnici skoro \$600 na leto, neglede na stroške vzdržanja. Skupni dobiček, katerega ima država od izposajanja svojih kaznjencev, znaša več kot \$800.000 na leto. Smrt sedemdesetih kaznjencev na leto je stalo državo le malo več kot \$10.000 in to je svota, ki je očitno manjša kot bi bili stroški, če bi se skušalo preprečiti te smrtni slučaj. Dosedaj še ni doganjano, na koliko se ceni vrednost življenja posameznega kaznjencea.

Če se pobije vola, ki je last države, za meso, — je rekel John Arnold, prejšnji član zakonodajne kom.

v Alabami. — je treba plačati zanj potom rekvizicije, a če izgubi kaznjence pri delu v rovih življenje ali če je pohabljen, je takoj na razpolago drugi, ki prevzame njegovo mesto, brez nadaljnjih stroškov kot za njegovo vzdržanje. Če bi mogel narod Alabame videti sistem najemanja kaznjencev na delu, bi ne preživel ta sistem prihodnjega zasedanja zakonodaje.

ŠPANSKI SINDIKALISTI ARRETIRANI.

Barcelona, Španija, 28. junija. Danes je bil aretiran sindikalistični voditelj Angel Pestana in zaenaj z njim veliko njegovih prištev. Obtoženi so, da so ščuvali transportne delavce na štrajk. V njihovem glavnem stanu so zaplenili veliko literature.

ARGENTINA HOČE SPREJETI NAPOLSUŠAŠKO POSTAVO.

Buenos Aires, Argentina, 29. junija. — Izvrševalna panoga vlade razmišlja o napolsušski postavi za Argentino. Departament za domače obdačenje ter narodni kemični urod se pečata sedaj s proučevanjem tega vprašanja.

Listi pravijo, da hoče vlada urediti pravico, da hoče vlada urediti v razmerju z alkoholno vsebino dotične pijače. Na ta način bi bile zalo močne pijače tako visoko obdačene da bi jih navadni ljudje ne mogli plačevati.

BRODOLOMCI SO SE PREHRANJALI S PIŠKOTI.

London, Anglija, 29. junija. — Lastniki angleškega parnika Treveša, ki se je potopil v Indijskem oceanu pred enim mesecem, so dobili kabelsko poročilo, da je dospel drugi rešilni čoln s šestnajstimi ljudmi na Južni Mavricij. Prvi rešilni čoln s kapitanom in 16 člani posadke je dospel že včeraj na otok po več kot tridesetenski blodenju, tekom katerega so se preživljali mornarji s piškoti in kondenziranim mlekom.

ZAČETEK POČITNIC.

Mladina, posebno pa newyorška, hoče preživeti svoje počitnice v prosti naravi. V okolici New Yorka je vsesplošno kemp in poletnih bivašč, namenjenih za šolsko in višješolsko mladino. Slika nam kaže kampo pri Plattsbu in skupino dijakov, ki se pripravljajo na dnevne vežbanje.

PAR PODROBNOSTI O OPROŠČENI LONERGAN

Porota v Brooklynu se je posvetovala dvanaest ur, predno je oprostila morilko Mrs. Loner-gan.

Po posvetovanju, ki je trajalo skoro dvanaest ur je objavila porota v višjem sodišču v Brooklynu oprostilni pravorek v slučaju Mrs. Mary Loner-gan, ki je bila obtožena umora svojega moža, Johna.

Mrs. Loner-gan je prikratk naglas jokala, ko so zapustili porotniki dvorano ter se umaknili na posvetovanje. Kmalu nato je omedlela v svoji celici. V sodno dvorano se je morala vrniti ob štirih, v spremstvu dveh sodnijskih uslužbencev, ko so se porotniki vrnili s prošnjo, naj se jim prečita večina izpovedi prič.

Tekom čitanja teh pričevanj je sedela nepremično ter si podpirala glavo z roko. Na roki je nosila poročni prstan, katerega ji je dal nekoč oče njenih štirinajstih otrok in katerega je ustrelila dne 16. maja v njegovi delavnici.

Porota se je vrnila krog desetih zvečer zopet v dvorano ter prosila za prečitavanje pričevanja Willie Loner-gana, dvanaest let starega sina obtožene. Ko je sodnijski uradnik čital to pričevanje, je Mrs. Loner-gan omedlela.

Čitanje je bilo prekinjeno, dokler ni prišla obtožena zopet k zavesti.

Zagovornik obtožene, Edvard Reilly je povdarjal v svojem zaključnem govoru, da ni državnopravnično prelozilo revolucije, s katerim je baje Mrs. Loner-gan ustrelila svojega moža.

Rekel je, da bi odtisil prestav na revolverju predstavljali odločilen dokaz njene krivde in da je cela obtožba brez podlage, ker ni mogla država proizvesti tega dokaza.

Nadalje je izjavil, da ni bil nikdo priča streljanja in da je edino pričevanje proti Mrs. Loner-gan ono njenega sina Willieja. Rekel je, da je to pričevanje brez vsake vrednosti, ker je bil Willie bolj naklonjen očetu kot pa materi.

Zagovornik je povdarjal tudi trditve, da so detektivni pretili dečku z udarci, če ne bi ponovili njih verzije glede streljanja in da ni smel niti enkrat sam govoriti z materjo, odkar je bil izvršen umor.

Reilly je porabil precej časa, ko je naslikal trideset let življenja Mrs. Loner-gan, ki je pretrpela vse radi svojih otrok ter prenašala udano okrutosti svojega moža.

NEMŠKIM ČASTNIKOM SE NI TREBA BITI

Nemški častniki lahko sedaj prvič v zgodovini zavrnejo poziv na dvoboj. — Značilna objava komiteja državnega zbora.

Berlin, Nemčija, 29. junija. — Čeprav je že dolgo vrsto let obstajala postava proti dvobojevanju, lahko sedaj nemški častniki prvič zavrnejo sprejem poziva na dvoboj, ne da bi se onečastili. To odredbo je objavil Komitej državnega zbora za vojaške zadeve po ostri razpravi, če naj častnik zavrne sprejem poziva na dvoboj ali ne kadar se zahteva od njega zadoščanje ter ob istem času ohrani svojo čast in vzdrži tradicije armade.

Socijalisti so hoteli vedeti, kakšne vrste običaj je to, če ne more častnik ohraniti respektu do samega sebe, razen če se ne pokori postavam.

V zvezi s tem se je pred kratkim pripetil tukaj zanimiv slučaj. Neki nemški častnik je Unter den Linden izval Boris Saida, bivšega carističnega diplomata, ker mu je slednji stopil na prste. Nemec je potegnil iz žepa svojo karto, ko se je Said opravičil. Rus, ki je mislil, da se hoče častnik spoprijazniti z njim, mu je izročil svojo karto ter šel mirno naprej. Naslednjega jutra pa so prišli k njemu sekundanti nemškega častnika, da odredijo vse glede dvoboja.

Šele po par urnem pojasnilu se je ugotovilo dejstvo, da so bili nameni Rusa povsem miroljubni, na kar so sekundanti nemškega potegali odšli po svojih potih.

POGAJANJA MED JAPONSKO IN RUSIJO SO SE ZAČELA.

Tokio, Japonsko, 28. junija. — Danes popoldne so bila formalno odprta pogajanja med sovjetsko Rusijo in Japonsko, da se ustanovi med obema deželama prijateljske odnose. Japonsko zastopa bivši poslanik v Varšavi, Tošikiko, Rusijo pa Adolf Joffe.

BOLJŠEVIKI OBSODILI NA SMRT 33 OSEB.

Moskva, Rusija, 28. junija. — V Novo Nikolajevsku je bilo obsojenih na smrt 33 članov neke monarhistične organizacije, kojih namen je bil postaviti na ruski prestol prince Mihaela.

Pomožni okraj pravdnik Knopi je povedal, poroti, da bo treba precej poguma spoznati obtoženo krivdo. Zahteval pa je pravorek krivde kot vzgled za druge.

UPANJE BERLINA SO INDUSTRIJALCI

Kancelar Cuno namerava sestaviti novo poslanico ter pokazati, da je Nemčija združena v svojem odporu proti nasilju Francozov.

Berlin, Nemčija, 28. junija. — Nemška vlada se je obrnila na nemške industrijalne barone in druge velikaše s prošnjo, naj ji pridejo na pomoč v trenutku sedanja skrajne in resne nevarnosti.

Vzrok za ta poziv je najbrž naslednji: Neki častnikarski poročevalec je izvedel iz zanesljivega vira, da namerava sestaviti kancelar Cuno nov memorandum, naslovljen na zaveznike in da si želi podpore industrijalcev, da pokaže, da je Nemčija združena, kljub zavezniškemu molku na zadnje nemške predloge.

Odkar je postala marka barometer nemške sile, se je izvedlo strašen pritisk, da se jo vzdrži na enakomerni višini. Vpizorjene so bile že drastične odredbe proti spekuliranju z markami. — Sedaj pa so bili naprošeni veleindustrijalci, naj omeje importe, katere je treba plačati z zlatimi markami, naj skrepijo svoje transakcije v inozemskih valutah in da naj pomagajo pri vladnih finančnih operacijah.

Za dober vzgled so spravile banke skupaj sedem milijonov dolarjev, da podpro s tem denarjem notranje posojilo. Priznava pa se, da je stabiliziranje ali ustajenje vrednosti marke umetno, kajti tiskarski stroji izdelajo vsak teden približno dva milijona papirnatih mark. Priznava se tudi, da je vzdržanje marke na eni višini le političen maneuver.

Govor bavarskega ministrskega predsednika von Knillinga, v katerem je pozval Nemčijo, naj bo znatna, so pozdravili tukaj kot znamenje moči odpora proti Francozom, kajti Bavarska je ponavadi malo naklonjena Berlinu. Brez dvoma je imel govor ta učinek, da je vtil novega zanpanja v srca onih, ki so se videli vnaprej Nemčijo razcepljeno in razdeljeno vsled francoske invazije.

Von Knilling je povsem odločno izjavil, da bo Monakovo podpiral pasivni odpor. Naloga vlade, tikajoča se veleindustrijalcev, je tem bolj težavna, ker jih je treba pregovoriti, da žrtvujejo svoje dobičke za delo in skupni blagor. Cuno je povedal Stinnesu in drugim industrijskim magnatom, da se bliža potrpeljenje naroda kritični točki.

DAUGHERTY OPUSTIL ZASLEDOWANJE

Generalni državni pravdnik Daugherty je rekel, da je obsodba 226 premogarjev, premogarskih baronov in kompanij nemogoča. Vlada bo baje povečala vso pozornost onim, ki trpe največjo izgubo. — Glasovanje glede priporočil meznega odbora.

Indianapolis, Ind., 28. junija. — V okrožnem sodišču Združenih legat na konvenciji, je tudi rekel, da danes sodnik Anderson velja na predlog generalnega pravdnika Daughertyja opustil obtožbe, bistve ni interes ameriškega narodovignjene proti 226 premogar- da, da se uveljavi, če mogoče, zak- skim baronom, uradnikom United dovoljivo uravnavo v namenu, Mine Workers in premogarskim da 'bodo lažke ti rovi nepretrga- kompanijam. Vse obtožene se je no proizvajali premog- dožilo kršenja Shermanove proti Jutri be glasovala konvencija- trusne postavbe.

Potem ki je prečital generalni pravdnik dolgo ugotovilo, v ka- terem je osvetil ves položaj ter dal izraza svojemu mnenju, da bi bil pravorek nekrivde neizogibna posledica obravnave, je odredil sodnik Anderson brez vsakega ko- mentarja, naj se tozadevne proce- se potlačijo.

Generalni pravdnik pa je po- svaril obtožene, naj ne sklepajo iz tega, da bo vlada od sedaj naprej dovoljevala zločine.

Živeli smo v sreči te industri- je dolga leta, — je dejal Daug- herty, — ter izvedeli za številne stvari, ki so bile vpizorjene ter pogosto tudi izvršene.

Brez obotavljanja rečem, da predstavljajo številne stvari, dogo- vorjene na sestankih med zastop- niki delodajalcev in premogarjev ki pa pogosto niso objavljene, za- roto. Javnost se pita z idejo, da obstoja veliko in trmoglavo na- sprostvo med obema strankama, dočim ni dejanski nobenega res- ničnega nasprotstva. Vse izmišlje- ne trditve imajo izključno le na- men razburjati javnost, da na ta način privoli v katerokoli ceno za premog ter se zavaruje pred zm- zovanjem.

Od sedaj naprej je treba za- to sklepati pošteno in postavno dovoljene dogovore in prenehati je treba s stvarmi, katere se je navedlo v tem slučaju v obtožni- cah.

Nobene postavbe ni v tej de- želi ter je nikdar ne bo, ki bi pre- prečevala posameznikom, in naj- j člani delavskih unij ali ne, iz- vrševanje njih pravice kot držav- ljani ter sklepanje poštenih dogo- vorov glede zaposlenja za tako in- tako plačo, kot so dotični dogo- vori z delodajalcem. Izvrševanje te službe pa se mora vršiti brez prekinjenja, strahovanja, vmeša- vanja ali nadlegovanja.

Vpričo razmer časa, ko je bila sklenjena domnevana zarota, — je rekel generalni pravdnik, — kajti ves svet je bil v vojni, so upravičljive stvari, katerih bi ne bilo mogoče trpeti sedaj. Dosta- vil pa je, da noče s tem reči, da se je juridnični oddelek vlade po ne- potrebnem vmešava v napredek legitimnega biznasa ali da ga sku- ša ovirati.

Od sedaj naprej, — se je glasilo v ugovorih držav, pravd- ka, — bo posvečala vlada več pozornosti kot je je dosedaj pra- vicam onih, ki trpe največjo iz- gubo vsled teh nepostavni de- javanj ter so tudi upravičeni do pr- vega obzira. Splošno blagostanje vsega naroda je največje važno- sti.

Daugherty je rekel, da je treba vzdržati pravice "tretje stranke" namreč stranke ameriškega naro- da, ki konsumira, in da je prav posebno naloga vlade, zastopati to tretjo stranko.

Scranton, Pa. 28. junija. — Glavni faktor, ki obvladuje vpra- šanje stavke v premogovnih po- ljih trdega premoga, ko bo sedaj veljavni kontrakt potekel dne 31. avgusta, je "stališče delodajal- cev".

Tako je izjavil danes John L. Lewis, mednarodni predsednik U- nited Mine Workers.

Washington, D. C. 28. junija. Premogovna komisija Zdr. držav je naslovila danes na premogarje ki so zbrani v Serantonu, svari- to, v katerem se glasi, da ne bo letos javno mnenje "trpelo nobe- nega prekinjenja v obratovanju antracitne industrije".

To svarilo vsebovano v nekem pismu, katro je podpisal načelnik komisije, John Has Hammond, in v katerem je pozval premogar- je, naj skušajo doseči dogovor z delodajalci.

ANGLEŠKI RECEPT ZA VISOKO STAROST

Neki zdravnik je izjavil, da ni nobenega povoda, zakaj bi člo- vek ne mogel živeti nad sto let. Poletno solnce je najboljšo zdravi- lo.

London, Anglija, 29. junija. — Angleški zdravnik bodo najbrž se- daj vpizorili gibanje nazaj k Me- uzalemu. Pred kratkim je izjavil dr. Leonard Williams, znan zdrav- nik s Harley St., da ni nobenega vzroka, zakaj bi človek ne živel 120 ali 140 let. Dr. Charles God- dard trdi, da bi moral vsi človek do sedemdesetih let in da nima no- benega človeka, ki je zdrav in močan pri štiridesetih, pravice umreti te- kom naslednjih treh desetletij, — razen vsled poškodb.

Zdravi ljudje pri štiridesetih le- tih naj se le varujejo srčnih bolezi- ni ter žilnih ali arterijskih boleznih, in dosegli bodo visoko starost.

Številni ljudje, — pravi on, — silijo naravnost v te bolezni. Če- prav so mogoče zdravi in aktivni v starosti štiridesetih, so si vendar prisvojili navade kot pitje, kajen- je ali prenaporno delo in s tem na- daljujejo, dokler so stari petdeset ali šestdeset let in celo takrat mi- ljajo, da se lahko obnašajo tako ka- lor v času, ko so bili stari trideset let.

Njegov nasvet za ljudi srednje starosti se glasi:

— Ko postanete stari petinširi- deset let, naj vas zdravnik popol- noma prenovi in to ponovite vsa- kih pet let.

Sir Bruce Proter, nadaljni speci- jalist, pa hoče že v mladih letih proizvesti dolgo živče pleme.

Otroci hočejo dosti solnčnega svita ter malo obleke. Napadno je zavijati otroka, da se ne bo prehl- dil. Prehlad dobi le potom infek- cije. Ko pride poletje, naj nosi ta- ko malo obleke kot le mogoče, da- bo solnce lahko prodrla do kože. Solnce je največji preprečevalo bolezni.

Otroci morajo jesti dosti sadja, posebno pa jabolka, a ne pripove- duje jim tega. Otroci jedo vse, če- se jim daje na pravičen način.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah:

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. ... \$12.10 ... K 4,000
2000 Din. ... \$24.00 ... K 8,000
5000 Din. ... \$59.50 ... K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$10.00
300 lir \$14.70
500 lir \$24.00
1000 lir \$47.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za pošiljavo, ki presega znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljajemo po močnost ali posebni pogost.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepri- čakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati točnatne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by
Meyers Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDICT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA

(Title of the Paper)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

No sale here unless the paper is American

In Canada: \$5.00 per year in advance

In Europe: \$10.00 per year in advance

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški nedelje in praznišev.

Dopolni brni posla in oskosti se ne pripeljuje. Denar naj se blagoviti po-
sili na blagoviti. Pri spremembi kroja naročnikov, prostora, da se
tudi pripravi. Njajšje namani, da hitreje najdemo naslednje.

GLAS NARODA

32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2775

ALVIN PUBLISHING CO.

TRADES UNION LABEL COUNCIL

NEW YORK CITY

UČINKI PRISELJEVANJA

Preseljevanje zamorcev vpliva na družabno življenje tako se-
vernih kot južnih držav in to je razvidno iz pozornosti, ki jo posve-
čata tej stvari oba dela dežele.

Najbolj znameniti dogodki v tem oziru so se pripetili pretekli
mesece v Missisippiju, kjer so beli plantažniki poklicali na skupno
konferenco tudi zamorcev ter jih vprašali, zakaj zapuščajo državo
v tako velikem številu.

Zamorcev so skrajno značilno odgovorili. Navedli so pritožbe,
med katerimi so tudi naslednje:

Zamorcev čuti, da ni njegovo življenje varno v Missisippiju
in da ga brez kazni lahko izgubi vsprico najmanjše provokacije.

Za vsak dolar, ki ga izda država za vzgojo črnega otroka, izda
nekako dvajset dolarjev za vzgojo belega otroka. V državi je več
kot tisoč višjih šol za bele, a le ena višja šola za črnce. Poljedelskih
šol je v državi nekako 800, a niti ene med njimi ni za črnce.

Tudi skrb za zdravje zamorcev je pomanjkljiva, kajti država
vzdržuje bolnico za jetične bele, dočim se jetičen zameorec ne ve
kam obrniti.

Vsprico takih razmer je povsem jasno, zakaj zapuščajo zamor-
ceev.

Vsa javna izboljšanja se vrše v onih mestih in krajih, kjer ni
skoraj nič zamorcev.

Vsprico takih razmer je povsem jasno, zakaj zajuščajo zamor-
ci deželo ter se selijo v severne države.

Niti najmanjšega upanja ni, da bi se vrnili ti zamorcev, ki so že
zapustili državo, v svoje rojstne kraje, in edino, kar je sedaj še
mogoče storiti, je paziti, da se obdrži v državi čimveč mogoče za-
morcev.

Narodni industrijski konferenčni svet ceni, da se je tekom
zadnjih šest mesecev izselilo 100.000 zamorcev v severne države,
in dobil je tudi sporočila delodajalcev, ki pravijo, da so zadovoljni
z delom zamorcev. Izjavljajo, da so zamorcev zvesti ter pripravljeni
opraviti vsako delo.

V newyorškem "Timesu" razpravlja zamorcev dr. Moton iz
Tuscege zavoda o tem vprašanju ter pravi:

Preiskava vzrokov in posledic bo razkrila naslednje dej-
stvo. Preseljevalno gibanje je brez dvoma blagodejno vplivalo na
severne države, na južne države in tudi na zamorcev, ne glede na
zmešnjave in motive, ki so napotili zamorcev k temu koraku. To
preseljevanje pa nikakor ne pomenja rešitve tega problema. Južne
države morajo napraviti boljše odnose med svojimi belimi in čr-
nimi državljani. Preseljevanje v Severne države bo pa brez dvoma
pripomoglo izbiti nazore ter uveljaviti nov red.

Jugoslavija ali država SHS.

I.

Mnogo se danes, kakor sploh v
zadnjem času, piše in komentira o
Jugoslaviji, ali, kakor je oficijel-
no ime, državi Srbov, Hrvatov in
Slovencev. Optimisti pričakujejo
o novi državni tvorbi, ki je po-
sledica svetovne vojne, najsijaj-
nejšo bodočnost, sklenje se na
njeno zemljepisno lego, na pri-
rodno bogastvo, na njeno žilavo
in zdravo prebivalstvo. Pesimisti
prevladujejo njen razpad od dne
do dne, ker da ni mogoče spraviti
red in skladnost med baje centri-
fugalne elemente radi verskih in
plemenskih razlik, radi razlike v
mentaliteti, radi raznolikih poli-
tičnih težnjah itd. Gotovo pa bo
resnica v sredini ali pa se mora
nagibati na stran optimistov. Si-
cer je res, da je notranja hogome-
na ureditev in ustaljenje uprav-
nega aparata težavna. Vendar, če
posmilimo, da se je Jugoslavija
sestavila iz raznih pokrajin, ki so
pred vojno leta in leta bile podre-
jene raznolikim silam, mentali-
tetam in režimom: poleg ožje
prejane Srbije imamo pokrajine,
ki izhajajo iz bivšega avstrijske-
ga, madžarskega, bosanskega, čr-
nogorskega režima, je nemogoče
kar čez noč izenačiti potrebe in
stremjenja vseh teh krajev in nje-
govih prebivalcev. Saj vidimo, —
kakor težava imajo v tem oziru
drugo nasledstveno državo, ki so
po svojem izvornu mnogo bolj ho-
mogena, n. pr. republika Avstri-

ja, ki je danes ekstrakt bivše Av-
strije z najdovršenejšim uprav-
nim aparatom, ali Češka, ki ob-
stojala je iz bivšega češkega in nek-
danjega slovaško - madžarskega
režima, ali Poljska, ki izhajajo iz
pod avstrijskega, nemškega in ru-
skega režima. Pod istimi težava-
mi, kakor politična uprava, trpi
danes tudi promet Jugoslavije,
ker se njena prometna sredstva
sestavljajo tudi iz raznolikih
pomembnih sistemov raznih nekda-
njih režimov. Kdor natančneje po-
gleda, bo videl, da je sicer res
mnogo težav, deloma resničnih,
deloma prehodnih ali dozdavnih,
deloma pa tudi iz gotovih egois-
tičnih namenov umetno prikro-
jenih. Jedro je in ostane dobro:
Narod, bodisi na severu ali jugu
države je zdrav, priden in svež.
Narod postaja čedalje bolj zrel,
narava je obdarila državo z naj-
bogatejšimi darovi, zdrava nazi-
ranja čedalje bolj dozorevajo in
pošteno mišljenje čedalje bolj pre-
vladuje. Preko vsega ščuvanja,
preko vseh umetnih diferencijaci-
jah, preko vseh zavratno zaseja-
nih razdorov, prebivalstvo očeda-
ljljivo spregleduje. Narod iz se-
vera države se bliža narodu iz
sredine in z juga države in obrat-
no. Ljudje se začenejo spoznavati
in spoznavanje, čimbolj je glo-
boko, tembolj bo ugledilo pot do
vzajemnosti, do skupnosti, do so-
lidarnosti.

Iz Jugoslavije.

Za jugoslovansko dečo.
Pokrajinska uprava za Hrvat-
sko je odposlala te dni posebno
deputacijo v Crkvenico (hrvatsko
Primorje), da pregleda tamkaj-
šnji novozgrajeni "Dožji dom",
čegar gradbeni stroški znašajo
nad 2 miliona kron. V "Domu"
je prostora za 200 otrok. Že v
bližnjih dneh odide v Crkvenico
prva partija otrok, ki bodo oskrb-
ljevani deloma brezplačno, delo-
ma proti odškodnini. Otroci ostan-
ejo v Crkvenici mesec dni.

Filmi za zdravstveno propagando.
Iz Beograda poročajo, da je mi-
nistertvo za narodno zdravje usta-
novilo posebno delavnico za izde-
lavo kinematografskih filmov v
svrhu propagande proti raznim
nalezljivim boleznim; 3 filmi so že
izgotovljeni. Delo se nadaljuje.

Iz diplomatske službe.

Vpokojen je dosedanj svetnik
jugoslovanskega poslanstva v Ti-
rani (glavnem mestu Albanije),
Nastas Ilić, eden najboljših po-
znalcev razmer v Albaniji. Nje-
gova glavna zasluga je bila, da je
preprečil albansko vladu o nujni
potrebi prijateljskih odnosov na-
pram Jugoslaviji.

Veliki knez Nikolaj pride v Beograd.

Beograjski dopisnik pariškega
"Matina" poroča svojemu listu,
da prispe veliki knez Nikolaj Ni-
kolajevič v spremstvu generala
Šatlova v kratkem v Beograd
baje v svrhu, da s sodelovanjem
generala Vrangla organizira med
ruskimi emigranti enotno proti-
boljševiko fronto.

Nove vojašnice v Osijeku.

Poveljnik osijske divizije, ge-
neral Mitrović, se bavi z načrtom,
da izprazni stare vojašnice v tam-
kajšnji trdnjavi ter zgradi moder-
ne vojašnice na velikem prostoru
med sedanjo topničarsko in sapers-
ko vojašnico. General je že sta-
vil tozadevne predloge vojnemu
ministertvu in se nadeja, da bo
njegov načrt odobren.

Spopad na madžarski meji.

Kakor poročajo iz Osijeka, je
prišlo na madžarski meji pri Be-
lem Manastiru do spopada med
jugoslovansko in madžarsko ob-
mejno stražo. Madžarska obmejna
straža je začela streljati na ju-
goslovansko stražo. V boju je bil en
madžarski narednik vjet. Od ju-
goslov. straže ni nikdo ranjen.

Mošeja v Zagrebu.

V Zagrebu se je v zadnjih letih
stalno nastanilo precej muslima-
nov. Razni odlični pripadniki te
vere so sprožili sedaj idejo, naj se
osnuje mohamedanska cerkevna
občina in zgradi tudi mošeja.

Nevarnost zaradi golubaških ko-
marjev odstranjena.

Silna nevarnost, ki je pretila
prebivalstvu v kruševskem okra-
ju v Srbiji zaradi znanih goluba-
ških komarjev, je sedaj odstra-
njena. Sredstva, ki so jih seljaki
uporabljali proti tem škodljivcem,
so se izkazala kot uspešna. Ven-
dar pa so komarji napravili v o-
krajju veliko škodo. Uradno je
namreč ugotovljeno, da je v kru-
ševskem okraju od pikov teh mu-

HRANITE
LABELNE
MAGNOLIA
IN
STAR MLEKO

ZA DRAGOCENA DARILA

IMEJTE NEKAJ KAN
V SVOJI SHRAMBLPIŠITE NA KATERIKOLI
MAGNOLIA NA DRUGI STRA-
NI LABELNA ZA ILU-
STRIRAN BEZNAAM DARIL

"Isplača se hraniti labelne".

še v nekaj dneh poginilo 281
krav, 357 prašičev, 165 ovac, 50
koz in 8 konj.

Električna centrala v Sarajevu.

Kakor poročajo iz Sarajeva, na-
merava tamkajšnja mestna občina
nageti večje posojilo, da si zgradi
moderno električno centralo.

Bacil tifusa v subotičkih vod-
njakih.

Kakor poročajo iz Subotice, so
zdravniki v nekaterih tamkajšnjih
vodnjakih ugotovili bacele tifusa.
Domneva se, da je umrl vsled už-
ivanja vode iz okuženega vodnja-
ka tudi dr. Varga, ki je bil, ka-
kor znano, zaradi veleizdaje ob-
sojen na 12 let ječe. V vodnjaku
okrožnega sodišča so našli stro-
kovnjaki bacil tifusa. Madžarski
listi so bili razširili vest, da je bil
dr. Varga v ječi umorjen.

Naravni plin so odkrili.

V Velikem Bečkereku je te dni
nekaj vodnjakov ob priški poplave
mestnega vodnjaka naletel na iz-
vir zemeljskega plina. Obvestil je
o tem tamkajšnji mestni magi-
strat, ki je odposlal komisijo na
lice mesta, da se prepriča o dejan-
skem stanju. Pri raziskavi se je
ugotovilo, da prihaja tamkaj na
dan naravni plin. (Kot v Pittsbu-
rgu.) Izdatnost plina bo preiska-
vala še strokovna komisija.

Nesreča na železnici.

Iz Beograda poročajo, da sta v
bližini ripanjske železniške postaje
je trčila skupaj osebni vlak, ki je
vozil iz Beograda proti Nišu, in
rezervna lokomotiva, ki je s polno
paro vozila proti ripanjski postaji.
Lokomotiva se je z vso silo za-
letela v vlak. Obe lokomotivi sta
bili popolnoma demilirani in po-
škodovani prevozniki. Število va-
gov. K sreči ni bilo nikdo težje
poškodovan. Po 4urnem delu je
bil promet zopet upostavljen.

Zagonetna tatvina

v zagrebški "Balkanski banki"
je sedaj pojasnjena. Preiskava je
dogodila, da si je znesek 200 tisoč
dinarjev "izposodil" sluga banke
Sever, Ivo Martek, v sporazumu
s slugo "Balkanske banke", Cve-
kom. Ukradeni denar sta izročila
v shrambo nekemu tovarišu. Vsi
trije so že pod ključem.

Velika goljufija v Vojvodini.

Pred meseci se je v raznih me-
stih Vojvodine pojavil drzen pu-
stolovec Laza Petrović iz Mora, ki
se je raznim tvrdkam in bankam
predstavil kot zastopnik večjih
tvrdk ter izjavil, da je tudi on
sam lastnik velikih zalog blaga.
Osleparil ni samo več trgovcev,
ter sklenil z njimi kupčije. Tako
je Petrović izvalil približno 3 mi-
ljone dinarjev. Doslej se je prija-
vilo 11 tvrdk, ki so bile oslepar-
jene za znatne svote. Preiskava je
bila te dni končana. Glavna raz-
prava se bo vršila pred sodnim
stolom v Subotici. Petrovića bodo
zagovarjali 4 odvetniki.

Banatski dvoboj.

V vasi Svatince v Banatu se je
vršil interesanten dvoboj med šti-
rini kneti. Brata Jakob in Ivan
Kristić sta že dolgo dvorjani
dvema dekletoma, ki pa sta v zad-
njem času popustili v ljubavnem
žaru ter naklonili svojo ljubezen
bratoma Henrik in Ivanu Balo-
šu. Šledil je seveda prepir. Konč-
no so vsi štirje tekmeči sklenili,
naj se stvar odloči z dvobojem s
kosami. Rečeno — storjeno. Že pri
prvem spopadu sta se brata Balo-
š zgrudila, vsa okrvavljena po pr-
sih, glavi in rokah, dočim sta bila
brata Kristić le lahko ranjena.
Vroče krvne ljubince so končno
vse odpeljali v bolnico.

Sreča v nesreči.

V Novem Sadu je padla neka
delavka iz drugega nadstropja
nove zgradbe. Ker je padla na
kup peska, je dobila samo lahke
poškodbe in ostala pri življenju.
Prijetelje povabil na svoj pogreb.
Veleindustrialec Dušan Niko-
lić v Novem Sadu je sklenil, da se
ustreli, ker so ga zapustili žena
in otroci. Dan prej, nego je izvr-
šil samomor, je povabil svoje pri-
jatelje in znanec na svoj pogreb.
Povabljeni so snatrali to za šalo,
a naslednjega dne so našli Niko-
lića mrtvega v njegovi sobi.

Peter Zgaga

Pred par meseci so zaprli v Ru-
siji patriarha Tihona, ker je ru-
val proti boljševiški vladi. Bil je
slep orodje v rokah Francozov.

Ker Francozi niso mogli s svo-
jimi oboroženimi poljskimi naje-
teži premagati boljševikov, so se
poslužili v svoje svrhe cerkvenega
moža, vedoč, da človek v mašnem
plašču, lahko marsikatero reče,
katere človek v civilni obleki iz-
pregovoriti ne sme.

Zal, da so boljševiki ljudje,
prav posebne sorte. Navzeli so se
izvredno čudnih navad, ki niso
v civiliziranem dvajsetem stoletju
običajne.

Oni namreč ne sodijo človeka
po stanu, pač pa je njegovih de-
lih.

Ker pa Tihonova dela niso bila
v soglasju z obstoječim redom na
Ruskem, so ga zaprli.

Zastran aretacije je nastalo
silno razburjenje po vsem krščan-
skem, posebno pa katoliškem
svetu.

Če bi se Vatikanu posrečilo po-
zapreti in uničiti vse boljševike,
bi se mu klanjali potentati vsega
sveta, z Mussolinijem in Zakraj-
skom vred.

Sedaj je pa bruhnilo v svet
troje poročil:

Iz Poljske poročajo, da je Ti-
hon umrl v ječi.

Francozi pravijo, da so boljše-
viki Tihona zastrupili.

Boljševiki poročajo, da so ga
izpustili na prosto.

Komu je torej verjeti? Polja-
kom in Francozom najbrže ne. To
so jako netočni ljudje, posebno
kar se tiče smrtnih naznanil.

Najmanj stokrat v zadnjih dveh
letih se je oblekel Pariz v sve-
čano obleko prigradom Lenineve
smrti.

Lenin je pa še vedno v Krem-
lju. Sto natveznih smrti mu je
življenje izvanredno ojačilo.

Na morsk obali je stal v ko-
palni obleki zamišljen možak.

Zalostno je gledal v valove, in
zdajpazdaj mu je zalesketala sol-
za v očesu.

Kaj mu je morilo dušo? Kaj
mu je težilo sree?

Sli so torej in ga vprašali.

In on je pripovedoval:

— Pred leti sem imel ženo. Šla
sva se kopat, in tam na onem me-
stu je utonila.

Vsak je razumel vzrok njegove
žalosti.

Eden med njimi mu je dal to-
lažljiv nasvet:

— Pozabite vendar. Kar je bi-
lo je bilo. Bog je dal, Bog je vzel.
Še enkrat se oženite.

— Saj sem se, kmalo po smrti
svoje prve žene — je odvrnil mo-
žak. — Pa zlodja babjega ne mo-
rem in ne morem spraviti v vodo.

Rojak, ki je pred kratkim do-
spel iz starega kraja, mi je pove-
dal naslednje:

— Na progi kamniške železnice
je ležal možak. V eni roki je dr-
žal klobaso, v drugi pa kos kruha.
Ko so ga vprašali kaj namerava,
je rekel, da se je naveličal življe-
nja ter da je prišel sem čakati, da
ga povelji vlak.

— Zakaj imate pa kruh in klo-
baso?

— Ali mislite, da bom lakote
poginil, predno bo privozil vlak?

Merilo za cene v Nemčiji je su-
rovo maslo. Ni čuda, če Francozi
tako tišče v Nemčijo.

Z maslom, ki ga imajo na gla-
vi, jim je mogoče pokupiti vruga
in pol.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jrdnuta

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Presednik: RUDOLF PERBAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačnih spornosti: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East,
Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 202 American State Bank Bldg., 609 Grant St. at
Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZHASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant
Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIC, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrutevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 558 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajne se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave
naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na pred-
sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišni-
sričevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za
obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zaslani tajniku
bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite
na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Razne vesti.

Magna Charta.

Kako so se ločili Nemci v Bohu od
Jožefa II.

Na odlok okrajnega glavarstva
žitniškega je bil končno spomenik
Jožefa II. v Bohu odstranjen. To se
je zgodilo ob polnočni uri ob veliki
udeležbi Nemcev. Ko je bil kip vz-
dignjen s podstavka, so mu oddali
na čast tri salve. Na podstavek so
potem obesili hrastov venec s čr-
nim trakom, katerega je mestni
stražnik naslednji dan na uradno
novelje odstranil. Ko je umrla so-
proga Masarykova, so se delali —
Nemci kakor da ne bi premogli žal-
nih zastav, a pri tej priliki so ime-
li velike črne prapore takoj pri ro-
kah. Da bo njih žalost popolna,
bodo morali podreti tudi podsta-
vek z zlatim napisom: — Sie tran-
sit gloria mundi. —

Prenapolnjene gimnazije.

Beograjski listi poročajo, da so
tamkajšnje gimnazije vsako leto
tako prenapolnjene, da so šolski
prostor postali pretesni. Zaradi
tega se bodo letos v ljudskih šolah
popisali oni učenci, katere namer-
avajo roditelji vpisati v gimna-
zijo, da se pravilno preskrbijo
prostor za toliko število dijakov.

—Adv.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

Sedaj je čas za nove vloge.

Početkom 1. julija prične se nova doba za obre-
stovanje vlog. Pri tej priliki hočemo vse vloge, ka-
tere prejmemo do 10. JULIJA, obrestovati že s

1. julijem

na

"special interest account".

Vporabite to priliko in vložite Vaše prihranke
pri nas, kjer so varni in Vam nosijo —

4% na leto.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH
POLJANAH

Spisal Ivan Matičić

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLE

Zagonečno, toda resnično.

Iznajdljivost pota.

Nekdo je pripovedoval:

— Imam prijatelja, ki spada v ono vrsto ljudi, ki so že leta in leta v Ameriki, a vendar izjavljajo pri vsaki najmanjši priliki: — Kaj tega bi ne bilo mogoče v starem kraju. Tam so vse drugačni tiči.

Ta prijatelj je prav posebno podarjal iznajdljivost evropskih poštne oblasti, ki seveda veliko lažje doženejo marsikatero naslovo s pomočjo policijskega prijavnega sistema, ki v Ameriki sploh ni uveden. Pred kratkim sem se sestal s tem prijateljem in nekim višim ameriškim poštničkim uradnikom. Pripovedoval nam je stvari, ki bi prepričale tudi najbolj nevernega Tomaža.

Tudi amerike poštne oblasti kažejo pogosto veliko iznajdljivost in čeprav dosti pisem ne dospejo nikdar v roke pravemu naslovljenemu, je le v najbolj redkem slučaju krivda pošte.

Malomarnost piscev pisem je pogosto naravnost neverjetna. Pišejo nečitljivo, pozabijo pogosto naslov izpuste česte in kraje ter pozabijo tudi prilepiti potrebno znamko.

Nato pa pričakujejo, da bo pismonoša iskal po dveh ali treh tisočih hišah, dokler ne bo našel dotičnika, ki mu je pismo namenjeno. Kljub temu pa se pritožujejo, če ne pridejo pisma v prave roke.

V splošnem skušaj opoštne oblasti vestno izvršiti svoje delo. Med pošto stvarmi, ki so bile oddane v nekem uradu, se je nahajal pred kratkim umazan ovrtnik, ki je bil na eni strani podpisan s sporočilom, na drugi je pa imel naslov: — Ker je bila na ovrtniku znamka, g nje pošla dostavila naslovljenemu.

Nekdo drugi je poslal manšeto z dolgim sporočilom. V pripisu se je pisec opravičil, da nima slučajno nobenega papirja. Tudi manšeta je bila izročena naslovljenemu.

Nekdo je nalepil na eno stran srebrnega dolarja znamko na drugo stran pa naslov ter ga postal po pošti. — Dolar je bil izročena naslovljenemu.

To so ponavadi plitvi in šemasti ljudje, ki mislijo, da nima pošta drugega opravila, kot brigati se za njihove neslane dvotipe.

Naravnost presenetljivo je, da se izgubi sorazmerno tako malo pisem v tako velikanskem mestu, kot je na primer New York.

Nekateri ljudje pozabijo obvestiti pošto o izpremembi naslova, kadar se selijo, in pošta jih vsled tega ne more najti.

Pogosto nočejo dati sosedje nobenega obvestila, kam se je dotičnik preselil. Dosti pisem ostane tudi v takozvanih boardinghousih, iz katerih so se naslovljenici že zdavnaj preselili.

Včasih pridejo pisma pošiljenca nazaj, v največ slučajih jih lastnik boardinghousa vrže proč, ker se mu ne zdi vredno vrniti jih poštarju.

Če je naslov odposiljalca na kuverti, mu ga vrne poštni urad.

Če pa pota ne ve, kdo je pismo odposlal, ga odpro in prečitajo v takozvanem "dead letter office" v Washingtonu, nakar pismo uničijo.

Usluženci v tem uradu morajo prebrati, da ne bodo nikdar izpovedali glede vsebine pisem, ki jih čitajo. Nič nočejo povedati o vsebini pisem, vendar izjavljajo, kakšna strašna lahkomišelnost vlada med pisarji in kako pošiljajo ljudje pogosto zelo dragocena pisma s pomankljivimi naslovi.

Res je mogoče napisati nov naslov na pismo ter ga poslati za naslovljenec, a mnogim ljudem je to prenaporno. Pri tem pa ne pomislijo, da je vsebina pisma pogosto največje važnosti za dotičnika.

Odposiljatelj in naslovljenec pa zmerjata potem pošto ter pravita, da bi v Evropi to vse boljše opravili.

Ameriki poštne uradniki store vse, kar je v njih moči ter so neizmerno potrpežljivi. Iztahtajo največje žake ter poznajo neštete jezike svetovnega velemera. Niti malo ne pride v poštev, v katerem

jeziku je pisan naslov, če je le poština zadostna. Nicesar ne dajo za hvalež, in piznanje javnosti, a če dolo v svoje roke šaljičve, kot so ga dobili pred kratkim, ki jim je poslal sandwich, namazan s limburger-sirom, potem, gorje mu!

Habsburški dragulji.

Nadvojvoda Maks je dal aretirati barona Seinerja in njegovo ženo. Zahteval je, da morata brata Bienenfeld plačati 4 milijone švicarskih frankov odškodnine. Razsodba sodišča.

Bivši cesar Karl je tekom let 1919 — 1921 poveril svojega generalnega ravnatelja Steinerja, da prodaja vse dragocenosti rodbine — habsburško — lotrinske. Del teh dragocenosti je kupil konzorcij Perlesco za 3.160.000 švicarskih frankov. Radi te kupčije sta bila, kakor znano, nedavno aretirana baron Steiner in njegova soproga na prijavo cesarjevega brata nadvojvode Makska.

Nadvojvoda Maks je proti bratoma Bienenfeld vložil tožbo, češ, da sta podkupila barona Steinerja z 100 odstotno provizijo za vredno nabavo juvelov. Nadvojvoda Maks je pri sodišču zahteval, da obsodi brata Bienenfeld na štiri milijone švicarskih frankov naknadne odškodnine. Brata Bienenfeld pa sta sodišču predložila memorandum, s katerim sta zavrnila Maksov zahtevek. Izjavila sta, da sodišču ni predloženo nikak dokaz in nobeno področilo, da bi bila obtožena nameravala Steinerja podkupiti. Navedena provizija je sicer bila izplačana gospe Steinerjevi, ki pa je sklepala svoje posle na lastno pest in je za svoj trud sprejemala provizijo. Baronica Steiner je tudi dragotino grofa Berehtolda ponujala pariš. juvelirjem in se sploh v Parizu in Švici bavila z metarjenjem dragocenosti. Naknadno je baronica Steiner tožila brata Bienenfeld in od njiju zahtevala fantastično provizijsko vsoto. Na videz je baronica trgovala v sporazumu s soprogom, ki pri teh poslih ni igral nič nedostojnejše vloge. Brata Bienenfeld navajata, da je baron Steiner s spretno finto — predložil je bratoma fiktivno ponudbo juvelirja Henesaja — iztisnil nič manj kakor 900.000 frankov. Brata izjavljata, da sta s Steinerjem posredovanjem kupila od cesarja Karla znameniti rožni kolje in zlato runo z diademom in nato pri nastopivšem baises dražotin utrpela veliko zgubo. Brata Bienenfeld zatrjujejo, da sta "pri nakupu nastopala korektno in zahtevata zavržilo Maksovega zahtevka.

Sodišče je razsodilo: V zadevi konzorcija Perlesco sta brata Bienenfeld ravnala kot podkupnika s kapitalom, ne da bi pri Perlescovih kupčijah tudi intervjuirala. Kupčije bratov Bienenfeld z bivšim cesarjem Karlom so korektno po običajnih trgovskih uzanah in cesarska rodbina nikakor ni oškodovana.

Tožba nadvojvode Makska se je torej zavrnila in plačati mora tudi sodnijske stroške. Razsodba je bila nato pri pariškem civilnem sodnem dvoru javno registrirana. S tem je zadeva civilno pravno rešena. — Kazenska preiskava proti baronu Steinerju in soprogi pa se po naročilu švicarskih sodišč nadaljuje.

POZDRAV.

Predno se podamo, na široki ocean s parnikom Tuscania, pozdravimo vse sorodnike in prijatelje, posebno pa sestro Miss A. Turk, brata F. Urbanca in P. Urbanca ter njegovo ženo, Mrs. A. Hren ter Mr. in Mrs. B. Medžovec. Lepa hvala vsem tistim, ki so nas sprejeli na kolodvor. Ključmo vsem skupaj: Na veselo svidenje! — Ferdinand Matjašič z družino.

Stambolijskij in komunisti.

Arkadij Averčenko.

(Radi objave tega članka so sovjetske oblasti obsodile Averčenko na smrt in pobegniti je moral iz Rusije.)

Ako se velikemu državniku pojavi v glavi velika ideja, je ne utegne razplesti v podrobnosti. Za to so specialisti, ki izdelajo takorekoč pripravna dela. Nisem se torej čudil, ko sem od bolgarskega ministrskega predsednika prejel nastopno pismo:

Dragi gospod Averčenko! Nameravam osnovati "vzorno komunizem" za komuniste. Po mojem načrtu bi se moral ograditi obsežen prostor, kjer bi se internirali komunisti. Dobivali bi obleko, stroje, žito in potreb. zalogo živeža. Po enem letu bi potem dognala izkušnja, — kako se je komunizem razvil v teh idealnih razmerah. To je moj osnutek v kratkih potezih. Prosim vas, da ga podrobneje izvedete. Pozdravlja vas: Stambolijski, ministrski predsednik.

Takoj sem uvidel, da je Stambolijskijeva zamisel sijajna. Podrobna izvedba se mi je zdela privlačna, zato sem se takoj lotil posla in se vglobil v nalogo.

— Jin že peljajo! Peljajo jih!
— Koga peljajo?
— Pa — komuniste!
— Jih bodo obesili
— Čemu obesili? Naš ministrski predsednik Stambolijski jim bo omogočil idealni razvoj.

— Čemu pa ta ograja?
— Da ne bo nihče oviral komunistov pri delu. — da se ne razbežijo. — lejte, jih že peljajo. — v šletkah!

— Seveda! Kako bi drugače! — Vse je točno izračunano. Vsako kletko povedejo do vrat, tam se kletka odpre, komunisti skočijo iz nje in ostanejo v ograji. Tako ne more nastati škandal ali beg. —

— Ali se Stambolijskemu ljubi mučiti ljudi

— Prosim vas, kaka muka je to? Nasprotno — Stambolijski želi komunistom dati idealne razmere. Ako so komunisti iskreni, se morajo le z navdušenostjo za idealno komunizem. Življenje si lahko uredijo kakor jih je volja. —

— Drug drugemu bodo porezali vratove!
— Komunisti? Jih slabo poznate! To bo pravo bratstvo, enakost kakor v paradizu.

Ko so pripeljali prvo kletko do vrat ograje, smo opazovali sledečo sceno: Močan možakar je poglaval vse komuniste iz kletke, sunil enega z nogo, drugega butil s pestjo. Skočil prvi v ograjo in začne:

— Tovariši! Jaz bom predsednik prvih sovjetskih komisarjev. Brez ugovora! Saj veste, kaj se zgodi — sakomur, ki se zoperstavlja sovjetski oblasti. Tovariši! Zahtevam, da se vsi vpišete pri meni. Kdor pa tega ne stori, dobi prisilno delo in čisti bo tla v kasarnah!

Zvečer so bile vse kletke prazne in blede množica opazovalcev se je začela počasi, zamisljeno. —

Drugo jutro se je našel listič, — privezan na kamenček in vržen preko ograje. Na njem je stalo: — Sodrug Stambolijski! Obetali ste nam vse potrebno. A ste nas osleparili. Kje je orožje? Kako naj povzeta čuva svojo avtoriteto brez orožja? Pošljite nam ga takoj!

... Dostavili so jim orožje in po nočni pasant iso lahko ugotovili, da je bilo neobhodno potrebno. — Zid ograje je bil popolnoma razrušen. —

Drugi listič, ki je mesec dni potem priletel preko graje, je imel vsebino: — Nimamo strojev in živeža, — socializirali smo poljedelske produkte, registrirali vse, toda to je premalo. Smatramo, da v tem tiči

vaša goljufija. Nadvse pogrešamo stroje za tiskanje bankovcev. Želimo ustanoviti majhen Monte Carlo. —

Sambolijski ugodi tudi tej želji komunistov. Čez mesec dni pride nov listič: — Ljudi primanjkuje! Ljudski material se troši. Če mogoče, pošljite kar največ ljudi. Skoraj vsi so drugi so komisarji. Ne dela pa nihče. Z buržoazijo pošljite tudi muni-

ci. Ako buržoazija ne mara v našo komunizem, uporabite represalije! S komunističnim pozdravom: Sovjetskih komisarjev.

Četrti in zadnji listič se je glasil: — Zahtevamo energično intervencijo!

Minulo je leto dni. Tedaj se pa Stambolijski spomni poskusne komunizem in reče: — Kaj neki dela moja komunizem? Naj pridejo zastopniki vlade in tiska! Da ugotovimo kako izgleda v idealni komunistični državi in kako se je vse razvilo.

Ko pridejo do ograje, je vladala smutna tišina. —

— Odprite vrata!

A komaj razpahnjejo vrata, zbeži iz nje človek s prestrašenim obrazom in zakriči: — Policija! Policija! — Za njim je hitel drug z nožem v roki in zakričal: — Čakaj! Potrebujem samo majhen kos. Kaj ti je žal za desno roko? Zadržali so ga.

— Kam bežiš? Kdo je oni tam?

— Komandant pomorskih, infanterijskih in zrakoplovnih čet. Potreti me boče!

— Divjak!

— Kaj še! Jesti nima kaj!

— Dovolite, kje je vaša industrija? In gospodarstvo? In živež?

— Išcite jih. — Najprej smo se socializirali, nato smo se ujedinili v trustih in tedaj pojedli vse. —

— Kje so pa ostali?

— Mišva sva ostala edina. Pred dvema dneva sva pojedla predsednika odbora za razdelitev živeža. —

— Čemu tak smrad?

— Nikoli nismo čistili! Vsi so postali komisarji in za čiščenje ni preostalo nihče.

Stambolijski zmaje za glavo in reče: — To je bila tako enostavna ideja za ustvaritev idealne komunizem in le meni je šinila v glavo. —

Sedaj pa hitro zaprite vrata, da ne nastane epidemija tifusa, ki bi utegnil okužiti vso Bolgarsko. —

Pisec: Upam, da bo ministrski predsednik Stambolijski uvidel, da sem vse podrobnosti izdelal najtočneje in najbolj vestno.

(Opomba uredništva: Ker ni gotovo, ali je Stambolijski še pravčasno prejel Averčenkove predlog, ga eva sedaj objavljati po novinah.)

Nekaj o zdravilnih žarkih.

Ultra violetni žarki so izborno zdravilo zope ane. — Uspešna raziskavanja dr. Menarda. — Nekaterim bolnikom so se rane zacelile že po 25 minutah, sicer bi pa trajalo zdravljenje po cele mesece.

Dokto Maksime Menard je poročal akademiji znanosti o zdravljenju ran na način, da se izpostavlja ultra-vijoličastim žarkom. — Njegovo poočilo je napavilo na učeno družbo globok vtis.

Pa to je šele začetek. Dr. Menard in njegov asistent doktor Saldman nameravata napraviti še več poročil o svojem delovanju. Hitro celjenje ran je samo posamezen slučaj, morda najnavadnejši slučaj fizioterapične metode, ki bo še presegla vse sedanje pojme o zdravljenju.

Prof. Menard ne govori mnogo o svojem raziskovanju, ravi, da je treba čakati in delati. Z ultra-vijoličastimi žarki se je pričel ukvarjati leta 1908, in šele sedaj je pričel opazovati neizmerne posledice. Polje je široko, skoraj brezmejno.

Poglej, kakšna je metoda profesorja Menarda, po kateri se celijo rane.

Pri nekaterih bolnikih se pojavljajo po ranitvi ali kirurški intervenciji yele rane, ki se celijo počasi. Take rane se gnoje, bolnik dobi va mrzlico in trpi.

Vojska, v kateri si je pridobila zdravniška veda največ izkustev, nam je pokazala mnogo takih primerov. Pri takih bolnikih so si zdravniki dolgo pomagali s heliotropijem. Ranjen ur se je izpostavljal solncu. Zdravljenje je trajalo več mesecev in bolni ud je moral biti

vsak dan več časa na solncu. — Na ta način so dosegli precej zadovoljive uspehe.

Ali na rane ni vplivala bela luč, to se pravi celotna solnčna luč, ampak — rekli bi lahko — nevidna luč, ki jo tvorijo samo ultra-vijoličasti žarki, tisti kječni žarki, ki vplivajo na fotografsko ploščo, — katerih p ooko ne vidi.

Drugi žarki, vidni žarki, pa ne koristijo zdravljenju, ampak delujejo celo nasprotno ultra-vijoličastim žarkom.

Dr. Menard pa je hotel to zdravljenje pospešiti in je sam napravil umetne ultra-vijoličaste žarke.

Dosegel je uspeh. Bolnikom z gnojnimi ranami, ki se niso zacelile po celih šest mesecev, so se rane zacelile že po 25 minutah do 2 uri 30 minut potem, ko so se izpostavile žarkom.

Kakor vsako sredstvo se morajo tudi ti žarki pravilno uporabljati, sicer se rana ne zaceli, ampak užge.

Suša v Dalmaciji.

Iz Splita poročajo, da je v južni Dalmaciji zavlada suša, ki utegne uničiti poljske prideleke, katerih je itak malo v Dalmaciji.

Sedaj se čuti zopet kot mladenci.

Pravi, da je Nuga-Tone najboljši zdravilo na svetu za utrjanje moči. "Jaz sem bil Nuga-Tone in prav mirno lahko rečem, da je to najboljši zdravilo na svetu za stare in opešane moše in žene. Daje moč telesu in živcem; odstrani iz telesa vsako bolečino in vam da čisto, bogato, rdečo kri in naredi, da se počuti star moč, kakor bi bil zoper mlad. Ko sem porabil eno steklenico Nuga-Tone, se počutil kakor nov človek. Noga jed, ki bi jo rad jedel, mi ni prišla; napek me je, želedec se mi je napihnil in me silno bolel. Star sem bil 71 let. B. F. Cozine, Bedford, Mo." Nuga-Tone deluje ravno tako dobro na mlade moše in žene, kakor na stare moše in žene. Poskusi sam in se prepričaj. Zdravilo dostojno za en cel mesec stane samo \$1.00. Nuga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarnarjih pod popolno garancijo, da boste zadovoljni ali pa se vam denar povrne (glej garancijo na vsaki steklenici); National Laboratory, 1046 S. Wabash Ave., Chicago, Ill., Chicago, Ill. vam pošlje zdravilo naravnost po pošti, poština plačana, kakor hitro prejme \$1.00. —Adv.

VABILO

na PLESNO VESELICO, katero priredi društvo sv. Alojzija št. 36 JSKJ. v Conemaugh, Pa., v sredo dne 4. julija.

Tem potom vladno vabimo vse rojake in rojakinje iz Conemaugh in okolice, da nas posetijo na tej veselici. Društvo je sklenilo na seji, da povabi tudi tukajšnje slovensko Vietor godbo, da nam zaigra par lepih komadov, in tudi slovensko pevsko društvo Bled, da zapoje par lepih slovenskih pesni. Ker imamo omenjeni dan prost za zabavo, je jako priključno priti na veselico, da se Slovenci zopet skup zabavamo, ker vstopnina je samo 25c za moške ali ženske. Pričetek je ob 9. dopoldne. Zvečer nam bo igral tudi orkester pod vodstvom g. V. Novinska. Za dobro postrežbo in zabavo bo preskrbljeno. Torej ne pozabite veselice 4. julija, pridite vsi!

Opomba: Ker je ta veselica vsako leto in tako tudi letos, zato je bilo na zadnji seji sklenjeno, da kateri član se ne udeleži te veselice, plača en dolar v društveno blagajno, pa najsiho bližnji ali oddaljen, da ne bo potem nepotrebnih izgovorov.

Joseph Dremelj, tajnik. (23.26.28.30 — 6 & 2 — 7)

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

VELIKE važnosti za potnika je, da je natanko poučen o potnih listih, priložni in drugih stvarih, ki so v zvezi s potovanjem. Vse dolgotrajne izkušnje nam je mogoče o vsem tem dati točna pojasnila. Priporočamo vedno tudi samo najboljšo parniko, ki imajo kabine v III. razredu.

Ako ste se namenili potovati v starikraj, nam pišite, kar bo to v Vašo korist.

Tudi oni, ki še niso ameriški državljani, smejo potovati v starikraj na obisk in jim je dovoljeno vrniti se. Na željo dajemo vsakemu tozadevna pojasnila.

Kder želi dobiti sorodnike ali znance iz starega kraja, naj nam piše na navodilo, kajti število priseljencev je omejeno.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu Jadranska banka tudi dotalj.

Frank Sakser State Bank 88 Cortlandt Street New York Glavno zastopstvo Jadranske banke.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite

Severa's Balzol

(prej znano kot Živiljski Balsam)

Priporočen za

neprebavljanje, zastarela zaprtja in oslabelosti.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte zanj v lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

NAZNANILO.

Naš stari zastopnik JANKO PLEŠKO, ki je svoječasno potoval za naš list, se radi slabega zdravja zdaj stalno nahaja na 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O. Pobira naročnino za Glas Naroda ter knjige in daje pojasnila o vsem, kar spada v naš posel. Rojakom ga toplo priporočamo. Uprava Glasa Naroda.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Uprava "Glas Naroda"

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR DEŽAVAH

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glas Naroda" v državi Minnesota naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. Joseph Smalcel,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list. Zato prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Upravišstvo

MOŠKI! Zaščitite se Proti nalezljivim SANYKIT Nalezljive si najboljšo zaščito PREPREČITE za MOŠKE Velika tuba 35c. Kit (4") 51c. V lekarnah ali San-Y-Kit Dept. B 92 Beekman St., New York Pišite za okrožnico.

PAIN-EXPELLER VAM BO POMAGAL!

Če je poklican Pain-Expeller na pomoč, bo BOLEČINA hitro premagana ter bo mahoma izgnila. Ob prvih znamenjih revmatizma, živčne potrtosti, nevralgije, bolečin, krčevitega trganja, si nabavite steklenico tega močnega, zanesljivega družinskega zdravila. Pristni Pain-Expeller nosi našo SIDRO varnostno znamko. Vse drugo je ponaredba. • 25c in 70c. v lekarnah ali oči F. AD. RICHTER & CO. 104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

ROJAKE opozorjamo, da je cena za "Slovensko-Amerikanski Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam svoto in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslali mu bomo knjigo naravnost.

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po znižani ceni.

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec. Povest slovenskega trpinca. V pouk in zabavo. 1, 2 in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 418 strani, \$1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljeno ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .60

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovincem v pouk. Po resničnih dogodostavljena. Vsebuje 239 strani, .65

Darovana. Spisal Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med kršćanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .45

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. — Vsebuje 231 strani, .55

Znamenje štirih. Spisal Conan Doyle. Kriminalni roman. Po vsem svetu znana povest, ki opisuje premetenost tajnega policista Sherlock Holmesa ter njegova bistroumna pota, kako je prišel na sled skrivnostnim zločinom. Vsebuje 144 strani, .50

Jernač Zmagovač. Spisal Henrik Sienkiewicz. Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .45

Gozdarjev sin. Spisal F. S. Finžgar. Globočutna in pretresljiva slika znanega in povsod priznanega pisatelja. Vsebuje 56 strani, .25

Zadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Lenca. Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se na si očaki, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili zoper prevzetne graščake in junake umirali mučeniške smrti. Vsebuje 378 strani, .75

POŠTINA PROSTA

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt St., New York

